

Pokračování formování korun okrasných třešní (sakur) ve stromořadí před Šlechtovou restaurací

Text: Pavel Wágner

Stromořadí ze sakur před Šlechtovou restaurací je významným liniovým kompozičním prvkem, který se v doprovodu promenádní funkce parteru před budovou vyskytuje již od konce 19. století. Vzhledem k typu druhu stromu byla alej již několikrát obnovována. Její funkce se v průběhu času také vyvíjela. Dlouhou dobu byly pohledy z parteru do dna bývalého rybníka částečně uzavřeny zapojenými porosty stromů, místy i s podrostem keřů a jen v západním úseku aleje se otevíraly pohledy na Rozárium, které bylo vymístěno ze dna bývalého rybníka po povodních 2002 k Rozáriu u Planetária. Po obnově porostů kolem nově vybudovaného schodiště z parteru jsou tyto pohledy otevřeny a alej rámuje tyto pohledy téměř po celé délce parteru. Alej svým celoročním výrazným kompozičním efektem (kvetení, podzimní zbarvení, habitus stromů), významně přispívá k zachování atmosféry reprezentativního charakteru úpravy parteru.

Ve stromořadí před Šlechtovou restaurací probíhá během letošního jara další etapa zapěstování korun. Tyto stromy (sakury - třešně Sargentovy *Prunus sargentii* 'Charles Sargent') zde byly vysazeny před 7 lety (2018) a od té doby se systematicky usměrňuje jejich růst¹. Ne každý si, možná uvědomuje, že výsadbou stromu, péče o korunu zdaleka nekončí. Každý strom v parku má krajinářským architektem definovaný specifický tzv. kompozičně pěstební cíl. Tedy cílovou podobu (velikost, tvar, funkci ...), ke které směřují všechny zásahy, které se na těchto stromech provádí.

Aby se naplnily všechny funkce, pro které jsou zde sakury vysázeny, tak se již od roku 2019 koruny postupně vyzvedávají. Cílové nasazení koruny má být ve výšce 3 - 3,5 m z důvodů kompozičních a provozních (podchozí a podjezdné výšky).

Při výsadbě měly stromy celkovou výšku jen něco přes 4 m (nasazení koruny ve 2-2,2m), a tak se proces vyvětřování logicky rozkládá do poměrně dlouhého časového úseku. Tak, jak strom roste, větve ve spodní části (v tzv. dočasné koruně) se postupně odstraňují a v horní části (trvalé koruně), kde koruna přirůstá, se formují nové větve.

Specifickou růstovou vlastností třešní Sargentových je dominance růstu nejspodnějších větví. Obvykle mají tendenci vytvářet korunu spíše trychtýřovitou. Naopak růst větví v horní části koruny není příliš bujný. Z tohoto důvodu není u tohoto druhu úplně jednoduché, udržet vzpřímený růst hlavní osy (od paty kmene až po vrchol). Nasazení koruny se obvykle u tohoto druhu při výsadbě pohybuje v rozmezí 2 – 2,2 m nad zemí. V místě, kde je požadavek na volný profil koruny 3 – 3,5 m, je třeba použít pomocné prostředky. Pomocí opory podporuje se jen jedna hlavní osa, tedy jeden průběžný kmen od sporu až k vrcholu. Naopak bujné spodní větve se odstraňují, nebo se dočasně řezem potlačuje jejich růst.

V měsíci březnu byly, z výše uvedených důvodů, ke kmenům sakur instalovány pomocné bambusové tyče a k nim vyvázány vrcholové výhony tak, aby tvořily s kmenem jednu hlavní osu. Konkurenční větve v horní části byly zakráčeny, aby nekonkurovaly. Ve spodních částech (dočasných) korun, pak byly větve, které se nachází v oblasti, která má být v cílovém stavu volná, odstraněny nebo potlačeny.

Pomocné bambusové tyčky by měly na stromech být nainstalovány po dobu jednoho roku, dokud se nestabilizuje vzpřímený růst vrcholů. V příštím roce na jaře budou odvázány. Jen pokud by se v některých případech terminál stále nedržel vzpřímený, bude opora (bambusová tyč) převázána a

¹ V roce 2020 byl publikován článek pod názvem „Výchovné řezy - aneb proč se musí mladé stromy řezat? Obnovené stromořadí okrasných třešní na parteru před Šlechtovou restaurací.“

použita znovu na další rok. Tento postup se běžně používá v okrasných školkách, avšak na podstatně menších stromech. V tomto případě se musí aplikovat až na trvalém stanovišti, protože standardně se stromy ve školkách (dle ČSN) pěstují s výškou nasazení koruny jen 2,2 m. Na této lokalitě je potřeba cílové nasazení koruny 3-3,5m.

Přechodně může toto opatření, zejména pro laickou veřejnost, působit trochu netradičně, ale jedná se nutný a systematický zásah, bez kterého by nebylo možné dosáhnout požadovaného kompozičně pěstebního cíle. K němu se sakury postupně přibližují, ale minimálně v dalších sedmi letech, se budou pěstební opatření ještě pravidelně opakovat. Výsledek ale bude odměnou za letitou péčí, která v tomto období rozvoje musí být intenzivní i vzhledem k lokalizaci stromořadí, které rámuje reprezentativní parter s květinovými záhony a hlavní komunikaci po obvodu bývalé hráze a rybníka.

Sakura č. 16 454 na jaře 2020 měla trychtýřovitou korunu a nízké nasazení koruny.

Sakura č. 16 454 na jaře 2020 po ošetření. Bez řezu by vznikl dvoják. Byla podpořena jedna osa a potlačena dočasná koruna

Sakura č. 16 454 na jaře 2025 před ošetřením. I po pravidelných řezech je stále patrná dominance původní školkařské (dočasné) koruny a chabý růst v horní části

Sakura č. 16 454 na jaře 2025 po ošetření. S pomocí bambusové tyčky byla podpořena jediná osa, ve spodní části byly odstraněny nebo potlačeny větve dočasné koruny

Bambusové tyčky se ke kmeni připevňují s pomocí elastické bužírky a distanční dilatační podložky, aby nedošlo k poškození oděrem.

Sakura č. 16 459 na jaře 2020 před ošetřením. Zřetelná je dominance spodních větví v oblasti, která má být v budoucnu vyvětvená.

Sakura č. 16 459 na jaře 2020 po ošetření. Větvě v oblasti, dočasné koruny jsou zakrácené a potlačené.

Sakura č. 16 459 na jaře 2025 před ošetřením.

I po čtyřech etapách řezu jsou spodní větve v růstu stále dominantní. Proto je nutné jejich radikálnější potlačení a podpora hlavní osy s oporou bambusové tyčky minimálně na jeden rok.